

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง
วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

รศ. ดร.สำเนียง เลื่อมใส	ป.ร.ธ. (นาถหลวง), พธ.บ. (พระพุทธศาสนา), ศศ.ม. (สันสกฤต), Ph.D. (Sanskrit)
ร.อ.หญิง สิริดา สายเพชร	ค.บ. (มัธยมศึกษา สังคมศึกษาและจิตวิทยาการปรึกษา และแนะแนว), ค.ม. (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร)

ผู้ตรวจสอบ

ผศ. ดร.สว่างบุญ วงศ์ฟ้าเลื่อน	ป.ร.ธ., พธ.บ. (บริหารการศึกษา), พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), ป.ร.ด. (ปรัชญาและศาสนา)
นายสังจาวุฒิ รอดสำราญ	น.บ. (นิติศาสตร์), น.ม. (กฎหมายระหว่างประเทศ)
นางสาวสุชาดา วราห์พันธ์	กศ.บ. (สังคมศึกษา), ค.ม. (พื้นฐานการศึกษา)

บรรณาธิการ

รศ. ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	ป.ร.ศ., พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ), อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
-----------------------------	--

จัดพิมพ์โดย บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

➡ **ฝ่ายการตลาด, ฝ่ายผลิตและจัดส่ง, ฝ่ายการเงินและบัญชี :**
๖๗/๑๐๙ หมู่ ๑ ซ.พระแม่การุณย์ ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐
โทร. ๐ ๒๕๘๕ ๕๘๘๘, ๐ ๒๕๘๕ ๕๘๘๙, ๐ ๒๕๖๑ ๕๕๘๐-๒ โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๕๕๘๓, ๐ ๒๕๘๒ ๒๓๑๓

➡ **ฝ่ายวิชาการ :**
๘๗/๑๒๒ ถ.เทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทร. ๐ ๒๕๕๕ ๕๘๘๘-๒๐, ๐ ๒๕๕๓ ๘๖๖๘-๕ โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๒๕๒๓

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๗
พิมพ์ครั้งที่ ๑
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
ISBN 978-616-07-2610-3
ราคา ๑๖๕ บาท
สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ
ลิขสิทธิ์เป็นของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม** **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์** เล่มนี้ ได้เรียบเรียงขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ สาระที่ ๔ ภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เนื้อหาในหนังสือเรียนเล่มนี้แบ่งออกเป็น ๔ สาระ เริ่มจาก

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม แบ่งเป็น ๗ หน่วย ประกอบด้วย ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติ ชาดก พุทธสาวก ศาสนิกชนและชาวพุทธตัวอย่าง หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ การสวดมนต์ บริหารจิต และเจริญปัญญา ศาสนพิธีและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา และศาสนสัมพันธ์

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม แบ่งเป็น ๕ หน่วย ประกอบด้วย บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ เรื่องที่ควรรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญไทย อำนาจอธิปไตย กฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล และวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ แบ่งเป็น ๖ หน่วย ประกอบด้วย เศรษฐศาสตร์กับชีวิต พฤติกรรมการบริโภค สถาบันการเงิน การพึ่งพาและการแข่งขันทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ทรัพย์สินทางปัญญา และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สาระที่ ๔ ภูมิศาสตร์ แบ่งเป็น ๔ หน่วย ประกอบด้วย พิกัดภูมิศาสตร์ ระบบเวลาโลกและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ภูมิศาสตร์ทวีปเอเชีย ภูมิศาสตร์ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย และภัยพิบัติธรรมชาติในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย

ทุกสาระมีการปรับปรุงเนื้อหาความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ส่งเสริมผู้เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) ในการมีวิจารณ์ การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การตัดสินใจ และความคิดสร้างสรรค์ ท้ายหน่วยมีการจัดกิจกรรมโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันได้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนเล่มนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาแบบองค์รวมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งอำนวยความสะดวกต่อผู้สอนที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

ฝ่ายวิชาการ บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

โครงสร้างเนื้อหา

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	มฐ. ๑.๑										มฐ. ๑.๒					
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑	๒	๓	๔	๕
๑	ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	✓	✓														
๒	พุทธประวัติ ชาดก พุทธสาวก ศาสนิกชน และชาวพุทธตัวอย่าง				✓	✓											
๓	หลักธรรมของพระพุทธศาสนา					✓											
๔	หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ												✓	✓			
๕	การสวดมนต์ บริหารจิต และเจริญปัญญา						✓	✓									
๖	ศาสนพิธีและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา															✓	✓
๗	ศาสนสัมพันธ์								✓	✓	✓	✓			✓		
หน่วยการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	มฐ. ๒.๑										มฐ. ๒.๒					
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓									
๘	บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ			✓		✓											
๙	เรื่องที่ควรรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญไทย									✓			✓				
๑๐	อำนาจอธิปไตย											✓					
๑๑	กฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล	✓															
๑๒	วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้				✓												
หน่วยการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	มฐ. ๓.๑				มฐ. ๓.๒											
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
๑๓	เศรษฐศาสตร์กับชีวิต	✓															
๑๔	พฤติกรรมการบริโภค			✓				✓									
๑๕	สถาบันการเงิน					✓											
๑๖	การพึ่งพาและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศไทย							✓									
๑๗	ทรัพย์สินทางปัญญา								✓								
๑๘	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				✓												
หน่วยการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	มฐ. ๔.๑			มฐ. ๔.๒												
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔									
๑๙	พิกัดภูมิศาสตร์ ระบบเวลาโลก และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์	✓	✓														
๒๐	ภูมิศาสตร์ทวีปเอเชีย	✓			✓	✓	✓										
๒๑	ภูมิศาสตร์ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	✓			✓	✓	✓										
๒๒	ภัยพิบัติธรรมชาติในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย			✓				✓									

แนะนำหนังสือเรียน

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เล่มนี้มียอดประกอบที่สำคัญดังนี้

● ก้าวชีวิต

สิ่งที่กำหนดให้รู้ว่าผู้เรียนควรรู้อะไร และคุณลักษณะที่พึงเกิดขึ้นตามเป้าหมายของหลักสูตร

● สารการเรียนรู้

ขอบข่ายเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนจะได้เรียนในหน่วยการเรียนรู้

● สรุปสาระสำคัญ

การสรุปสาระสำคัญท้ายหน่วยเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย

● กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และคำถามพัฒนาทักษะการคิด

เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการฝึกให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และใช้คำถามพัฒนากระบวนการคิดทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้

● คำถามนำบทเรียน

คำถามกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น โดยใช้ภาพและคำถามปลายเปิดเพื่อให้คิดวิเคราะห์ และหาคำตอบด้วยตนเอง

● เรื่องน่ารู้

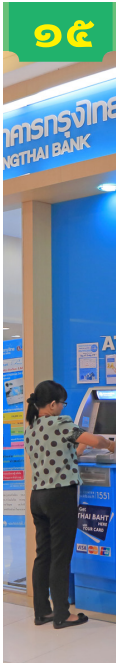
เป็นการสอดแทรกความรู้ มุมมอง แนวคิดที่ทันสมัยในประเด็นต่าง ๆ

สารบัญ

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม (พระพุทธศาสนา)	
	๑ ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา..... ๑ การสังคายนา ๒ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย ๔ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ๖ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๑๐ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๑๐
	๒ พุทธประวัติ ชาดก พุทธสาวก ศาสนิกชนและชาวพุทธตัวอย่าง.... ๑๑ สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ ๑๒ ชาดก ๑๗ ประวัติพุทธสาวก และศาสนิกชนตัวอย่าง ๒๑ ชาวพุทธตัวอย่าง ๒๖ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๓๐ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๓๐
	๓ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา..... ๓๑ พระรัตนตรัย ๓๒ อริยสัจ ๔ ๓๓ มงคลชีวิต ๔๓ พุทธศาสนสุภาษิต ๔๔ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๔๔ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๔๔
	๔ หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ..... ๕๐ การบำเพ็ญประโยชน์ และการบำรุงรักษาวัด ๕๑ วิถีชีวิตของพระภิกษุ ๕๒ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์ ๕๔ การฟังเจริญพระพุทธมนต์ ๕๕ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๕๗ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๕๗
	๕ การสวดมนต์ บริหารจิต และเจริญปัญญา..... ๕๘ สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา ๕๙ การบริหารจิต ๖๔ เจริญปัญญา (โยนิโสมนสิการ) ๖๕ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๖๙ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๖๙
	๖ ศาสนพิธีและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา..... ๗๐ ประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ๗๑ ระเบียบและศาสนพิธี ๗๓ การจัดโต๊ะหมู่บูชา ๗๕ คำอาราธนาต่าง ๆ ที่ใช้ในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ๗๗ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๘๑ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๘๑
๗ ศาสนสัมพันธ์..... ๘๒ ความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ศาสนาอื่น ๘๓ วิเคราะห์และปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ๘๕ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพระพุทธศาสนา ๘๖ การปฏิบัติตามหลักธรรมการดำรงชีวิตแบบพอเพียงและการดูแลรักษาสังแวดล้อม ๘๘ ตัวอย่างบุคคลด้านศาสนสัมพันธ์ ๙๐ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๙๕ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๙๕	

สาระที่ ๒		หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม	
๘		๘	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
		๘	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
๙		๙	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
		๙	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
๑๐		๑๐	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
		๑๐	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

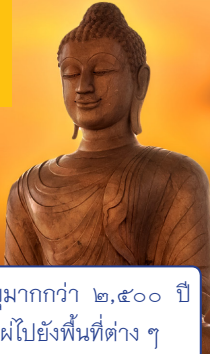
สาระที่ ๓		เศรษฐศาสตร์	
๑๓		๑๓	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
		๑๓	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
๑๔		๑๔	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
		๑๔	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
๑๕		๑๕	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
		๑๕	หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ ๕	ภูมิศาสตร์
๑๔	พิภคภูมิศาสตร์ ระบบเวลาโลก และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์..... ๒๔๕ พิกัดภูมิศาสตร์ ๒๔๖ ระบบเวลาโลก ๒๕๑ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ๒๕๘ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๒๖๗ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๒๖๗
๒๐	ภูมิศาสตร์ทวีปเอเชีย..... ๒๖๘ ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ๒๖๙ ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของทวีปเอเชีย ๒๙๖ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ในทวีปเอเชีย ๓๑๔ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๓๒๒ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๓๒๒
๒๒	ภัยพิบัติธรรมชาติในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย.... ๓๖๓ ภัยพิบัติธรรมชาติ ๓๖๔ การจัดการภัยพิบัติ ๓๘๓ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ๓๘๙ คำถามพัฒนาทักษะการคิด ๓๘๙ สร้างเสริมทักษะด้านสังคมศึกษาโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ๓๙๐

หน่วยการเรียนรู้ที่

ประวัติและความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา

คำถามนำบทเรียน

เพราะเหตุใดคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่มีอายุมากกว่า ๒,๕๐๐ ปี จึงเหมือนกันและมีความถูกต้องแม่นยำแม้จะเผยแผ่ไปยังพื้นที่ต่าง ๆ

มาตรฐาน

และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด : สิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้

ศ ๑.๑ (ม.๑/๑) อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย

(ม.๑/๒) วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาตนและครอบครัว

แนวคิด

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาเป็นเวลานาน มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับคนไทยในฐานะเป็นรากฐานสำคัญทางวัฒนธรรม ทั้งที่ปรากฏทางวัตถุหรือเป็นรูปธรรม และปรากฏทางวิถีชีวิตความคิดของคนในชาติหรือเป็นนามธรรม ได้แวดล้อมครอบคลุมวิถีชีวิตคนในสังคมไทยทั่วทุกระดับชั้น ทุกพื้นที่ ดังนั้นจึงถือได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นทั้งมรดกและเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาติไทย การได้ศึกษาพระพุทธศาสนาจึงเท่ากับเป็นการศึกษาความเป็นชนชาติไทยและความเป็นตัวเองของคนไทย ซึ่งจะเป็นเครื่องมือหรือข้อมูลพื้นฐานอย่างหนึ่งในการพัฒนาตนเองและครอบครัว ตลอดถึงประเทศชาติให้มีความเจริญและความสุขสงบอย่างยั่งยืน

สาระการเรียนรู้

- ๑
การสังคายนา
- ๒
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย
- ๓
ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

การสังคายนา

๒

มูลเหตุ พระสุภัททะ ผู้บวชเมื่อแก่กล่าวจ้วงจาบพระธรรมวินัย ได้กล่าวเป็นทำนองว่า “พระพุทธเจ้าปรินิพพานเสียได้คิดแล้ว ต่อไปใครอยากจะพูด อยากจะทำอะไร ก็ทำได้ พูดได้โดยไม่ต้องมาคอยระแวง หรือเกรงกลัวว่าใครจะมาขัดขวาง หรือออกกฎระเบียบห้าม ต่อไปพวกเราที่มีอิสระมากขึ้น อยากทำอะไรก็ทำ...”

ครั้งที่ ๑

เวลา ภายหลังที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพของพระพุทธเจ้าเสร็จแล้วประมาณ ๓ เดือน ใช้เวลา ๗ เดือนจึงแล้วเสร็จ

ผู้สังคายนา พระมหากัสสปะเป็นประธาน และเป็นผู้ชักถามเกี่ยวกับพระธรรมและพระวินัย พระอุบาลีเป็นผู้ตอบคำถามเกี่ยวกับพระวินัย และพระอานนท์เป็นผู้ตอบคำถามเกี่ยวกับพระธรรม มีพระอรหันต์เข้าร่วมจำนวน ๕๐๐ รูป

สถานที่/ผู้อุปถัมภ์ ถ้ำสัตตบรรณคูหา ข้างภูเขาเวภารบรรพต เมืองราชคฤห์ เมืองหลวงของแคว้นมคธ โดยมีพระเจ้าอชาตศัตรูเป็นองค์อุปถัมภ์

เป้าหมาย เรียบเรียงพระวินัยและพระธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาให้ตั้งมั่นได้ในอนาคต

สังคายนา คือ การตรวจสอบหรือตรวจชำระคำสอนในพระพุทธศาสนา เริ่มทำครั้งแรกภายหลังพุทธปรินิพพาน ๓ เดือน และมีการทำเป็นระยะเรื่อยมา การทำสังคายนาสำคัญ ๆ ที่ยอมรับกันทั่วไปในพุทธศาสนามี ๕ ครั้ง

มูลเหตุ ปรารภเรื่องภิกษุสงฆ์กลุ่มหนึ่ง ชื่อ “วัชชีบุตร” ที่ประพฤติปฏิบัติย่อหย่อน โดยเฉพาะเรื่องวัตถุ ๑๐ ประการ

ครั้งที่ ๒

เวลา ประมาณ พุทธศักราช ๑๐๐ ใช้เวลาทั้งสิ้น ๘ เดือนจึงแล้วเสร็จ

ผู้สังคายนา พระยศกาทันตพุกบุตรเห็นว่าพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย มีพระอรหันต์เข้าร่วมจำนวน ๗๐๐ รูป

สถานที่/ผู้อุปถัมภ์ วาฬการาม เมืองโวลาลี หรือไพศาลี เมืองหลวงของแคว้นวัชชี มีพระเวตะเป็นผู้ถามเกี่ยวกับพระธรรมและพระวินัย และพระสัพพกามีเป็นผู้ตอบคำถาม มีพระเจ้ากาลาโศกราชเป็นองค์อุปถัมภ์

เป้าหมาย เพื่อรักษาคำสอนของพระพุทธศาสนาไว้และไม่ให้เกิดความแตกแยกทางความคิด

๓

มูลเหตุ เดียร์ถียีคือคนที่นับถือศาสนาอื่นปลอมบวช แล้วปฏิบัติตนสร้างความเสียหายแก่พระพุทธศาสนา ส่งผลต่อความเสื่อมศรัทธาของประชาชน

มูลเหตุ ปรารภเรื่องความตั้งมั่นของพระพุทธศาสนา

มูลเหตุ ปรารภเรื่องการจารึกพระไตรปิฎกเป็นลายลักษณ์อักษร

ครั้งที่ ๓

เวลา เมื่อประมาณพุทธศักราช ๒๓๔ (บางแห่งว่า ๒๓๕) ใช้เวลาทั้งสิ้น ๙ เดือน

ผู้สังคายนา พระโมคคัลลีบุตรติสสเถระเป็นประธาน มีพระอรหันต์เข้าร่วมจำนวน ๑,๐๐๐ รูป

สถานที่/ผู้อุปถัมภ์ อโศการาม เมืองปาฏลีบุตร เมืองหลวงของแคว้นมคธ โดยมีพระเจ้าอโศกมหาราชเป็นองค์อุปถัมภ์

เป้าหมาย เพื่อออกประกาศเผยแผ่พระพุทธศาสนาในดินแดนต่าง ๆ รวม ๙ สาย และสามารถจัดเดียร์ถียีที่ปลอมบวช

ครั้งที่ ๔

เวลา ช่วงพุทธศักราช ๒๓๘ ใช้เวลาทั้งสิ้น ๑๐ เดือน

ผู้สังคายนา พระมหินทเถระเป็นประธาน และเป็นผู้ถามเกี่ยวกับพระธรรมวินัย มีพระอรหันต์เป็นผู้ตอบคำถาม มีภิกษุสงฆ์เข้าร่วม ๖๘,๐๐๐ รูป

สถานที่/ผู้อุปถัมภ์ ภูปาราม เมืองอนูราธบุรี ประเทศลังกา มีพระเจ้าเทวานัมปิยติสสะเป็นองค์อุปถัมภ์

เป้าหมาย เพื่อความตั้งมั่นของพระพุทธศาสนาในประเทศลังกา

ครั้งที่ ๕

เวลา พุทธศักราช ๔๓๖ บางตำราว่าพุทธศักราช ๔๕๐ ใช้เวลานาน ๑ ปี จึงสำเร็จ

ผู้สังคายนา พระพุทธทศตะหรือพระมหารัทธิชิตเถระเป็นประธาน มีพระอรหันต์เข้าร่วม ๕๐๐ รูป

สถานที่/ผู้อุปถัมภ์ อาโลกละณสถาน มลัชชนบทในลังกา ทวีป ภายใต้การอุปถัมภ์ของพระเจ้าวัฏฏคามณีอภัย

เป้าหมาย มีการจดจารึกบันทึกคำสอนเป็นลายลักษณ์อักษรขึ้นเป็นครั้งแรก

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้

❖ นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปข้อมูลการสังคายนา ครั้งที่ ๑-๕ ที่นักเรียนได้ศึกษา นำมาสรุปในรูปแบบผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) โดยมอบหมายให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบการสังคายนา กลุ่มละ ๑ หัวข้อ นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้

๒๖ การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา หมายถึง การประกาศการทำให้พระพุทธศาสนาแผ่ขยายออกไปในวงกว้าง การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่สังคมไทยเกิดขึ้นครั้งพระโสณะและพระอุตตระเถระสมณทูตสายที่ ๙ ของพระเจ้าอโศกมหาราชเดินทางมาเผยแพร่พระพุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิ สำหรับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย นักวิชาการด้านศาสนาวិเคราะห์และแบ่งออกเป็น ๔ ยุค คือ

๑ ยุคเถรวาทแบบสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช

ประมาณพุทธศักราช ๒๓๕ ยุคนี้ถือเป็นยุคเริ่มต้นของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาออกจากดินแดนประเทศอินเดียหรือชมพูทวีป ซึ่งเป็นผลมาจากการมองการณ์ไกลของพระเจ้าอโศกมหาราชที่ต้องการเห็นพระพุทธศาสนาแผ่ไพศาลไปยังดินแดนต่าง ๆ ทั่วโลก โดยทรงแต่งตั้งพระเถระผู้มีความรู้ ความสามารถ แบ่งออกเป็น ๙ สายซึ่งพระโสณะและพระอุตตระเป็น ๑ ใน ๙ สายที่เดินทางออกเผยแพร่พระพุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิซึ่งสันนิษฐานกันว่าเป็นดินแดนที่เป็นที่ตั้งของประเทศไทยในปัจจุบัน ส่งผลให้คนไทยได้มีโอกาสศึกษาและยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยมีธรรมจักรกับกวางหมอบ พร้อมแท่นบูชาที่ถูกค้นพบในจังหวัดนครปฐมเป็นหลักฐานยืนยัน

♦ ศิลธรรมจักรกับกวางหมอบ พร้อมแท่นบูชาเป็นสิ่งเคารพบูชาที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช

๒ ยุคพระพุทธศาสนาแบบมหายาน

พระพุทธศาสนาแบบมหายานเผยแพร่เข้าสู่ดินแดนต่างๆ เมื่อราวพุทธศักราช ๖๒๐ ซึ่งเป็นผลจากการทำสังคายนาครั้งที่ ๔ ของฝ่ายมหายานที่เมืองชลันธร และเมื่อการทำสังคายนาเสร็จสิ้นลง มีการส่งพระสมณทูตออกประกาศเผยแผ่ศาสนาไปยังดินแดนต่างๆ คล้ายๆ กับสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช แต่เน้นในส่วนของประเทศที่ตั้งอยู่แถบเอเชียกลาง

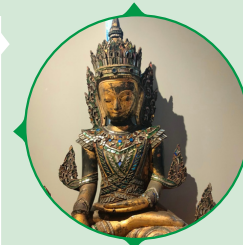
ประเทศไทยได้รับพระพุทธศาสนาแบบมหายานเมื่อราวพุทธศักราช ๑๓๐๐ สมัยนั้นอาณาจักรศรีวิชัยได้ขยายอาณาเขตครอบคลุมดินแดนทางตอนใต้ของประเทศไทย และเจริญรุ่งเรืองอยู่เป็นเวลานาน มีหลักฐานสำคัญ เช่น รูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร

♦ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ประติมากรรมสำริด ศิลปะศรีวิชัย

๓ ยุคพระพุทธศาสนาแบบพุกาม

พระพุทธศาสนาเถรวาทแบบพุกามเผยแพร่เข้าสู่ประเทศไทย เมื่อประมาณพุทธศักราช ๑๖๐๐ เป็นผลสืบเนื่องจากพระเจ้าอนุรุธมหาราชแห่งประเทศพม่า ทรงแผ่ขยายอาณาเขตลงมาครอบคลุมยังดินแดนทางตอนเหนือของประเทศไทยและเจริญรุ่งเรืองอยู่เป็นเวลานาน ทำให้คนไทยที่อยู่ทางเหนือได้ซึมซับและรับเอาลัทธิความเชื่อพระพุทธศาสนาตามแบบพุกามตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

♦ พุทธศิลป์สกุลพุกาม

๔ ยุคพระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์

พระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์เผยแพร่เข้าสู่ประเทศไทย เมื่อประมาณพุทธศักราช ๑๖๙๘ โดยเข้ามาเผยแพร่ครั้งแรกที่เมืองนครศรีธรรมราชและได้รับการยอมรับนับถือของคนแถบนั้นเรื่อยมา จนกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการนับถือพระพุทธศาสนาของประชาชนคนไทยนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

♦ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ศาสนสถานพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทลังกาวงศ์

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา สมัยอยุธยา

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา สมัยธนบุรี

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้

นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยในยุคล้านนา สุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ และนำเสนอข้อมูลที่สืบค้นหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จากนั้นนำสรุปความรู้ไปติดป้ายนิเทศ

๓ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทย ดังนี้

๑ เป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ

เมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงสถาปนาเป็นอาณาจักรสุโขทัย และพระองค์ได้อาราธนาพระสงฆ์จากเมืองนครศรีธรรมราช มาเผยแผ่พระพุทธศาสนายังราชอาณาจักรสุโขทัย ทรงทำนุบำรุงและส่งเสริมให้มีการศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ประชาชนเกิดศรัทธาเลื่อมใส หันมายอมรับนับถือพระพุทธศาสนา พร้อมกับที่พระองค์ทรงส่งพระสงฆ์จากเมืองสุโขทัยออกไปประกาศเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนต่าง ๆ ทั้งตามพระราชประสงค์ของพระองค์เองและตามคำร้องขอของผู้ปกครองเมืองต่าง ๆ ทำให้พระพุทธศาสนาแพร่หลายเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนสืบทอดต่อกันมา จนในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ในเรื่องพระพุทธศาสนา ดังนี้

“ตั้งใจจะอุปถัมภ์ก ขอยกพระพุทธศาสนา
จะป้องกันขอบขันทีเสีย รักษาประชาชนแลมนตรี”

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า พระพุทธศาสนาอยู่กับชาติไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นศาสนาที่คนไทยยอมรับนับถือมากที่สุด

๒ เป็นสถาบันหลักของสังคมไทย

พระพุทธศาสนาถือเป็นหนึ่งในสถาบันหลักของสังคมไทย ในฐานะที่เป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ และเหตุผลสำคัญคือความเกี่ยวข้องกันทางประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย

สถาบันพุทธศาสนา มีวัดเป็นที่ตั้ง มีพระสงฆ์เป็นผู้ทำหน้าที่ในการเผยแผ่ สามารถแยกออกเป็น ๔ ด้านหลัก ๆ คือ

๑ **ด้านสังคม** วัดถือเป็นศูนย์กลางของชุมชน เมื่อชาวบ้านมารวมกันไม่ว่าจะกรณีใด พระสงฆ์ก็จะใช้โอกาสนี้อบรมเผยแผ่หลักคำสอนหรือข้อคิดในการดำเนินชีวิตต่าง ๆ

๒ **ด้านการศึกษา** ในอดีตวัดถือเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญของสังคม ปัจจุบันแม้จะมีการย้ายโรงเรียนออกนอกวัด แต่พระสงฆ์ก็ยังทำหน้าที่ด้านนี้อยู่อย่างต่อเนื่องมิได้ขาด โดยเฉพาะการสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียน

๓ **ด้านศิลปวัฒนธรรม** วัดถือเป็นสถาบันหนึ่งที่ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่ ทั้งประเภทประติมากรรม รูปปั้นต่าง ๆ จิตรกรรม ภาพวาดต่าง ๆ ตลอดถึงสถาปัตยกรรมที่ปรากฏออกมาในรูปของโบสถ์ วิหาร เจดีย์

๔ **ด้านจิตใจ** พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อลักษณะอุปนิสัยของคนไทย เช่น โอบอ้อมอารี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีน้ำใจเฟื่อแผ่ รักสงบ อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ กตัญญูรู้คุณ

๓ เป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวางและครอบคลุมสังคมไทย

สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพหรือสิ่งที่อยู่รอบตัวเราที่สามารถสัมผัส ชิม ชั๊บ และรับรู้ รับทราบได้ สภาพแวดล้อมของสังคมไทยล้วนได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา มีดังนี้

๑ **วัด** เป็นสภาพแวดล้อมที่ครอบคลุมสังคมไทยในอดีตตั้งแต่พระเจ้าแผ่นดินลงมาจนถึงชาวบ้านทั่วไป ได้บวชเรียนศึกษาพระธรรมจากวัด ในปัจจุบันวัดก็ยังถือเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน เช่น การฟังธรรมในวันพระ การทำบุญตักบาตรในวันสำคัญต่าง ๆ

๒ **ศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา** จะพบได้ทั่วไป เช่น พระพุทธรูป สถูป ปูชนียสถาน ปูนปั้น จิตรกรรม ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

๓ **ประเพณีและการละเล่นต่าง ๆ** เช่น การละเล่นผีตาโขน ซึ่งเป็นการละเล่นพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา รวมถึงประเพณีทั่วไป การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีงานศพ

๔ **ภาษาและวรรณคดีไทย** ภาษาไทยส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากภาษาบาลีสันสกฤตซึ่งเป็นภาษาทางพระพุทธศาสนา บทสวดมนต์และวรรณคดีของไทยส่วนใหญ่สอนเรื่องบาป บุญ คุณโทษ กฎแห่งกรรม ล้วนมีรากฐานแนวคิดมาจากพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น

๕ เป็นหลักการพัฒนาตนและครอบครัว

หลักการพัฒนาตนเอง ได้แก่ ๔ คำสอนเรื่องภาวนา ๔ ดังนี้

- ๑ กายภาวนา ได้แก่ การพัฒนากาย การฝึกฝนตนเองด้านร่างกาย ให้ร่างกายเติบโตตามวัย โดยต้องมีการพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
- ๒ สิลภาวนา ได้แก่ การพัฒนาความประพฤติ หรือการฝึกอบรมตนให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ฝึกฝนการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เกื้อกูลแก่กัน
- ๓ จิตตภาวนา ได้แก่ การพัฒนา ฝึกอบรมจิตใจ เจริญงอกงามคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีเมตตา กรุณา มีความขยันหมั่นเพียร อดทน มีสมาธิ และละทิ้งเบ้าบานเป็นสุขผ่องใส
- ๔ ปัญญาภาวนา ได้แก่ การพัฒนาปัญญา การฝึกอบรมปัญญาให้รู้สิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยปัญญา

หลักการพัฒนาครอบครัว ได้แก่ คำสอนเรื่องกุลจักริวัตรธรรม หมายถึง ธรรมสำหรับความดำรงมั่นของตระกูล หรือธรรมที่ทำให้ตระกูลมั่นคงตั้งอยู่ได้นาน มีอยู่ ๔ ประการ คือ

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้

นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย กลุ่มละ ๑ หัวข้อ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

สรุปสาระสำคัญ

ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา

การสังคายนา

สังคายนา คือ การตรวจสอบหรือตรวจชำระความถูกต้องของคำสอนในพระพุทธศาสนา มีวัตถุประสงค์เพื่อธำรงรักษาคำสอน

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อพระโสณะและพระอุตตรเถระสมณทูตสายที่ ๙ ของพระเจ้าอโศกมหาราชเดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิ

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยในฐานะเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ เป็นสถาบันหลักของสังคมไทยที่ครอบคลุมทั้งด้านสังคม การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม และด้านจิตใจ และยังมีความสำคัญในฐานะเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวางและครอบคลุมสังคมไทย และเป็นหลักการพัฒนาตนและครอบครัว

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เรื่อง : พระพุทธศาสนาในดินแดนสุวรรณภูมิ

ขั้นตอนที่ ๑

การกำหนดและเลือกหัวข้อ

- นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม เลือกประเทศในดินแดนสุวรรณภูมิที่นับถือศาสนาพุทธซึ่งนักเรียนสนใจ

ขั้นตอนที่ ๒

การวางแผน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เช่น ข้อมูลที่ควรศึกษาค้นคว้า แหล่งที่มาของข้อมูล วิธีการนำเสนอ หน้าที่ได้รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม

ขั้นตอนที่ ๓

การปฏิบัติงาน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำข้อมูลเพื่อนำเสนอ ตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นตอนที่ ๔

การนำเสนอผลงานและการประเมินผล

- นักเรียนนำเสนอข้อมูลตามที่สมาชิกกลุ่มได้วางแผนไว้
- ดำเนินการประเมินผลโดยกลุ่มของตนเอง เพื่อนในชั้นเรียน และครู จากนั้นร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

คำถามพัฒนากิจกรรมการคิด

- จากการศึกษาความหมายของการสังคายนาคาและการทำสังคายนาคาทั้ง ๕ ครั้ง นักเรียนคิดว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการสังคายนาคามีอะไรบ้าง และผลของการสังคายนาคาคืออะไร
- เพราะเหตุใดประชาชนที่อยู่ในดินแดนประเทศไทยจึงมีวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา
- นักเรียนคิดว่าตามหลักการพัฒนาดินแดนในพระพุทธศาสนา ในคำสอนเรื่อง ภาวนา ๔ นั้นองค์ประกอบในข้อใดมีความสำคัญที่สุด เพราะเหตุใด
- ในสังคมที่ทุกคนปฏิบัติตนด้วยความเคารพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน รู้จักหน้าที่ นักเรียนคิดว่าส่งผลอย่างไรต่อสังคมนั้น

หน่วยการเรียนรู้ที่

๒

พุทธประวัติ ชาดก พุทธสาวก ศาสนิกชน และชาวพุทธตัวอย่าง

คำถามนำบทเรียน

เพราะเหตุใดพระพุทธเจ้าจึงเสด็จออกผนวช

มาตรฐาน และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด : สิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้

ศ ๑.๑ (ม.๑/๓) วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ จนถึงบำเพ็ญทุกรกิริยา หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

(ม.๑/๔) วิเคราะห์และประพาดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

แนวคิด

พุทธประวัติ ชาดก ประวัติพุทธสาวก ศาสนิกชน และชาวพุทธตัวอย่าง เป็นการศึกษาถึงการทำหน้าที่ของชาวพุทธในด้านการศึกษาการปฏิบัติ การยกย่องและการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในอดีตเพื่อนำมาเป็นบทเรียนในการทำหน้าที่ของชาวพุทธปัจจุบัน รวมถึงเป็นข้อคิดและเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต การเรียนรู้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องในฐานะชาวพุทธ

สาระการเรียนรู้

- สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ
- ชาดก
- ประวัติพุทธสาวก และศาสนิกชนตัวอย่าง
- ชาวพุทธตัวอย่าง